

Aurinkoa kaamoksen keskelle

Suomessa eletään vuoden pimeintä aikaa. Ylä-Lapissa Aurinko on laskenut joulukuun alussa ja nousee seuraavan kerran vasta tammikuussa. Siellä se kuitenkin on, omalla paikallaan, vaikka sitä ei juuri täällä pohjoisella pallonpuoliskolla nähdäkään. Maa on lähinnä Aurinkoa tammikuun alussa, jolloin pohjoisella pallonpuoliskolla on kylmintä, ja kauimpana heinäkuun alussa, jolloin täällä on lämpimin vuodenaika.

Moni pohjoisen asukas kaipaa jo kovasti aurinkoa. Kaipauksen taustalla voi olla sekä fyysinen että psyykinen tarve. Helsingin Sanomat referoi taannoin Harvardin yliopiston tutkimusta, jonka mukaan auringonotto voi aiheuttaa ihmisissä huumeiden kaltaista riippuvuutta. Auringon uv-säteily saa ihon tuottamaan mielihyvää tuottavaa endorfiinia, joka vaikuttaa morfiinin ja heroiinin tavoin. Riippuvuus taas saattaa johtaa liialliseen auringonpalvontaan. Havaintojeni mukaan Suomessa on suuri joukko aurinkoriippuvaisia ihmisiä. Heidän on pakko saada auringonpaisteannoksensa, hinnalla millä hyvänsä. Toisinaan se tapahtuu oman terveyden kustannuksella. Kun aurinkoa ei saada Suomessa, matkustetaan etelään. Paikalla tai maanosalla ei niinkään ole väliä, kunhan vain saadaan nahka punottamaan. Ne aurinkoriippuvaiset, jotka eivät syystä tai toisesta pääse aurinkolomalleen, hankkivat annoksensa keinotekoisessa uv-valossa.

Auringonvalossa on myös silkkaa energiaa. Sitä tulee maan pinnalle minuutissa yhtä paljon, kuin ihmiskunta käyttää vuodessa. Tästä huolimatta sen suorassa hyödyntämisessä otetaan vasta ensiaskeleita. Trendi on kuitenkin selvä: aurinkoenergia on nopeimmin kasvava energiantuotantomuoto maailmassa. Ikävä kyllä, Suomessa ollaan jäämässä pahasti jälkeen kansainvälisestä kehityksestä. Syynä tähän ovat viime vuosisadalle jämähtäneet asenteet. Muiden muassa Työ- ja elinkeinoministeriön uusi energiapäällikkö Riku Huttunen haluaa rakentaa Suomeen lisää ydinvoimaa, kun 1970-luvulla rakennetut ydinvoimalat tulevat käyttöikänsä päähän. Muita vaihtoehtoja ei mediassa esiintyneiden tietojen mukaan aiota edes harkita.

Täytyy ihmetellä ylimpien energiaviranomaisten ajatusmaailmaa. Suomea ohjataan tietoisesti syrjään kansainväliseltä kehityspolulta. Vanhaan teknologiaan takertuminen pysäyttää uusien energiamuotojen kehittämisen. Nuoret tutkijat valjastetaan uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden tutkimuksen sijaan tutkimaan ja kehittämään menneisyyden teknologiaa. Samaan aikaan verottaja ja tulli laittavat kapuloita aurinkoenergian rattaisiin määräämällä paneelien omistajat maksamaan veroa tuotetusta sähköenergiasta. Hohhoijaa. Tällä menolla Suomesta tulee ydinvoiman viimeisiä saarekkeita koko EU:ssa, ja maailman suurin ydinsähkön viejä suhteessa omaan sähkönkäyttöön.

Aurinkoenergialla olisi Suomessa valoisa tulevaisuus. Tästä voin puhua kokemuksen syvällä rintäänellä. Pohjoiskalotin suurin aurinkosähköjärjestelmä Inarissa on nyt ollut tuotannossa reilun vuoden. Kokemukset ovat erinomaisia. Aurinkosähköjärjestelmän tuotto on ollut lähes tismalleen ennakkolaskelmien mukainen, eli 22 MWh vuodessa. Tämä vastaa parin tavallisen omakotitalon tai yhden suurehkon sähkölämmitystalon vuotuista sähkönkulutusta. Järjestelmä on toiminut varmasti kuin se kuuluu junan vessa. Mielenkiintoisin havainto on että sähköä tulee myös keskellä kaamosta, vaikkei aurinko edes nouse taivaanrannan yläpuolelle. Tämän kokemuksen perusteella aurinkosähköjärjestelmän hankintaa uskalletaan suositella Napapiirin pohjoispuolellekin.

Tämän kirjoituksen julkaisupäivänä vietetään talven pimeistä hetkeä, talvipäivän seisausta. Samaan aikaan toisella puolen maapalloa on kesäpäivän seisaus. Muutaman kuukauden kuluttua kelloja käännetään taas muun Euroopan mukana tunnilla eteenpäin. Alun perin kesäaikaan siirtyminen otettiin käytännöksi sen takia, että iltaan saataisiin lisää valoisaa työ- ja vapaa-aikaa. Ai jaa, siis Suomen yöttömässä kesäyössäkö? Kellojen pyörittely on täysin tarpeetonta ihmisten kiusaamista. Itänaapurissa se lopetettiin mahtikäskyllä pari vuotta sitten. Lupaankirjoittaa heti, jos joku tekee kansalaisaloitteen sen lopettamisesta Suomessa. Samalla pitäisi hylätä Itä-Euroopan aika ja siirtyä samaan aikaan muun Skandinavian kanssa, johon henkisesti, kulttuurisesti ja maantieteellisesti kuulumme.

Oulussa 21.12.2014 Esa Halmetoja